

AL-FARABI.KZ



№3/2015



**ҚАЗАҚ-ФРАНЦУЗ
ГЕО-ЭНЕРГЕТИКА
ОРТАЛЫҒЫНДА...**

57 бет



№ 3/2015

Редакционная коллегия журнала
«Al-Farabi.kz»

Мутанов Г.М., ректор КазНУ
им. аль-Фараби, главный редактор
Буркитбаев М.М., первый проректор,
зам.главного редактора
Ахмед-Заки Д.Ж., проректор по учебной работе
Калжеков Б.Б., проректор по экономическим
и производственным вопросам
Рамазанов Т.С., проректор
по научно-исследовательской деятельности
Джаманбалаева Ш.Е., проректор
по социальному развитию
Шаукенова З.К., проректор
по интеграции науки и образования
Кирабаева Ш.А., директор РНЦП «Дарын»
Шимашева Р.С., начальник управления
образования г. Алматы
Абдиманулы О., декан факультета филологии,
литературоведения и мировых языков
Байдельдинов Д.Л., декан
юридического факультета
Бектемисов М.А., декан
механико-математического факультета
Давлетов А.Е., декан
физико-технического факультета
Джубатова Б.Ж., декан факультета
востоковедения
Ермекбаева Б.Ж., декан факультета
Высшей школы экономики и бизнеса
Жаппасов Ж.Е., декан факультета
довузовского образования
Жумаділ А.К., декан факультета
истории, археологии и этнологии
Масалимова А.Р., декан факультета
философии и политологии
Медеубек С., декан факультета журналистики
Онгарбаев Е.К., декан факультета
химии и химической технологии
Сальников В.Г., декан факультета
географии природопользования
Заядан Б.К., декан факультета
биологии и биотехнологии
Шакиров К.Н., декан факультета
международных отношений
Асан А.Т., директор издательского дома
«Қазақ университеті»
Сапаров Б.Ж., директор ЦПР «Абитуриент»,
ответственный секретарь

Составитель:
Аханова С.Н.
Корректоры:
Бекбердиева Г., Жайнаков Е.
Компьютерная верстка:
Калиева А.

Свидетельство о постановке на учет
периодического печатного издания и
(или) информационного агентства
№12280-Ж
г. Астана, 2.02.2012 г.

Содержание

Новости КазНУ	
ҚазҰУ еуропалық	
жогары білім беру көрмесі ашылды	2
Олимпиада «АЛЬ-ФАРАБИ»	
Биология.....	3
Дүниежүзі тарихы	6
Русский язык	9
Школа умов	
Мәдбай Қ.Қ., Оспанова Г.Т.	
Абай елеңдерінің құрылсының оқыту мәселелері	12
Калтаев А. История кафедры механики	17
Мекебаев Т.Қ., Жаппасов Ж.Е., Құмғанбаев Ж.Ж.	
Қазақ хандығының құрылышы: тарихи алышарттары	
мен өзекті мәселелері	22
Жұнисова Г. Ғызын – студенттік өмірдің айырылымас белшегі	26
Қожахметов Б. Т., Мукалиев Ж.К. ЖКОО-да география	
мамандығы бойынша білім алушыларға	
жерді қашықтықтан зерделеудің тиімділігі	27
Мейрамғалиева Р.М. Значимые события кафедры	
русской филологии, русской и мировой литературы	
в рамках развития имиджа	31
Турдалина А. Мои первые впечатления о Профильной школе	
КазНУ им. аль-Фараби	34
Мендалиева Д.К., Онгарбаев Е.К., Ермагамбетов Р.	
Рахметуллаева Р.К. Профориентационная работа	
по химии в регионах для формирования контингента студентов	36
Нюсупова Г.Н., Токбергенова А.А., Каирова Ш.Г.	
Учебно-методические и дидактические рекомендации	
и задания для подготовки школьников	
к олимпиаде по географии	39
Смагулова К.К., Қенжебаева А. ҚазҰУ студенттері	
қазіргі замандағы және халықаралық коммуникациядағы	
қытай тілінің рөлін талқыла салды	42
Тусупбекова А.С., Долгова Н.Д.	
Термохимические расчеты в химии и жизни	44
Наследие	
Құдайбергенова Н.Ж. Әл-Фарабидің бақыт туралы ойлары	50
Моя будущая профессия	
Мамытқанов Д.К. Әлеуметтік жұмыс –	
мәртебелі кәсіби мамандық	52
Тұнгатарова М.С., Турапина Д.Е. Қазақ-француз	
гео-энергетика орталығында магистранттарды дайындаудың	
қос дипломды бағдарламасын жүзеге асыру	57
Турапина Д.Е. Механика кафедрасындағы	
білім беру бағыттары	62
«ВОПРОС-ОТВЕТ»	66
СТРАНИЧКА ЮМОРЫ	67
СТУДЕНЧЕСКАЯ ЖИЗНЬ	68

AL-FARABI.kz

№ 3/2015

ИБ №8618

Подписано в печать 27.10.2015. Формат 70x100 1/16.

Печать цифровая. Объем 5,8 п.л. Тираж 50 экз. Заказ №3049.

Издательский дом «Қазақ университеті»

Казахского национального университета им. аль-Фараби. 050040,

г. Алматы, пр. аль-Фараби, 71. КазНУ.

Отпечатано в типографии издательского дома

«Қазақ университеті».



Тунгатарова М.С.,
Механика кафедрасының доцент
философия докторы (PhD)
Туралина Д.Е. ф.-м.ғ.к.

ҚАЗАҚ-ФРАНЦУЗ ГЕО-ЭНЕРГЕТИКА ОРТАЛЫҚЫНДА МАГИСТРАНТАРДЫ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚОС ДИПЛОМДЫ БАҒДАРЛАМАСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ

Қазақ Ұлттық Университеті механика-математика факультетінің механика кафедрасында Қазақ-Француз Гео-энергетика ғылыми орталығы ашылғалы бері 14 магистрант окуын жақсы бітіріп, қазақстандық және

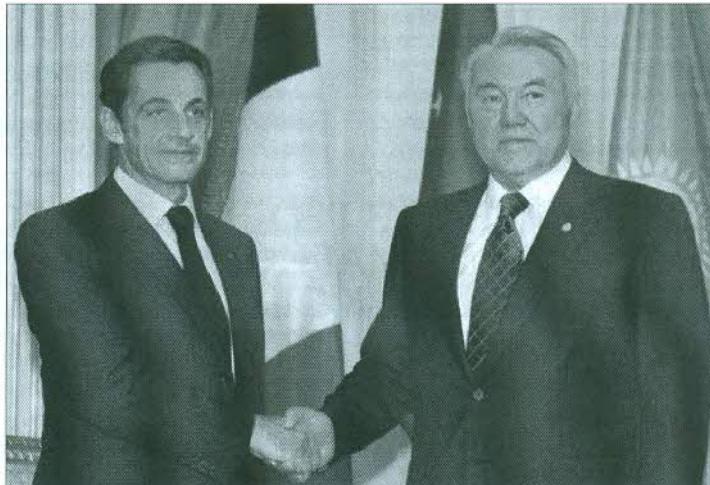
француздық үлгідегі дипломдарға ие болды. Гео-энергетика орталығының түлектері докторантурада оқуларын жалғастырып, Қазақстанның ғылыми орталықтарында және өндіріс компанияларында қызмет етуде.



«Геоэнергетика» орталығы магистрантарының алғашқы түлектеріне
француздық дипломды табыстау рәсімі

2010 жылдың қыркүйек айынан бастап әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті механика-математика факультетінің базасында, Geo-energies Қазақ-Француз ғылыми орталығы аясында магистрлер мен PhD докторларды дайындау жүргізілуде. Бұл орталық француз жағының ықпалымен әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық университеттері базасында

Францияның Лотарингия университетімен бірлесе отырып 2010 жылдың қыркүйек айында құрылған. Қазақстан Республикасында бұл орталықты құру туралы меморандумға 2010 жылдың 24 маусымында серіктес университеттердің ректорлары қол қойған болатын. Орталықты құру туралы декларацияға екі ел президенттері Н. Назарбаев және Н. Саркози 2010 жылдың 27 қарашасында қол қойды.



Орталықтың құру туралы декларацияға екі ел президенттері Н. Назарбаев және Н. Саркози қол қойды. 27.11.2010

Орталық жұмысының маңаты жергілікті университеттердің ғылыми-педагогикалық кадрлеріне сүйене отырып, жоғарыда атап-ған сала бойынша Қазақстанның ғылыми элитасын дайындау, сонымен қатар, француз жоғарғы білім беру жүйесін білім беру технологиялары саласында қолдану болып табылады.

Орталық өз жұмысында өзінің педагогикалық потенциалын нығайтуға ықпал ететін басқа университеттермен тығыз қатынаста: Француздық Мұнай және жаңа энергиялар Институты, PariTEx Tay Институты, Пьер және Мари Кюри атындағы Университет – Париж 6, Тулусадағы Поля Сабатье атындағы Университет, Назарбаев Университеті (Астана), Қазақ-Британ Техникалық Университеті (Алматы), Қазақ Ұлттық Педагогикалық Университеті (Алматы), Қазақ Мұнай және Газ Институты, Парасат холдингі базасындағы Геология ғылымдарының Институты, Жоғары Технологиялар Институты. Орталықтың өндірістік серістері Total, Schlumberger, Areva, Katco, KazAtomProm, Kazцинк, GDF Suez, CGG Veritas, Paradigm сияқты компаниялар болып табылады. Бұл серіктестер «Гео-Энергетика» орталығының қызметінің әртүрлі салаларына қатысады: олар «Гео-Энергетика» орталығының білім беру модульдеріне, қаржыландыруға немесе жабдықтауга қатысады, біркінен ғылыми жобаларды өндейді, студенттерді тәжірибеден өткізеді немесе жас мамандарды жұмысқа қабылдайды.

Лотарингия Университетінің Алматыдағы филиалы болып табылатын «Subterranean Reservoirs of Energy» халықаралық магистратурасы аясындағы француздық және қазақстандық қос дипломды бағдарламаны жүзеге асыруы бүгінгі күнгі орталықтың басты жетекші болып табылады. Бұл магистратурада қазақстандық студенттер және Орталық Азия аймақтарының студенттері оқы алады. Оку екі жылға жалғасады. Магистратураның Алматыдағы бірінші жылында жетекші ғылыми-зерттеу мекемелері мен Францияның жоғарғы окуорындарынан, сонымен қатар энергетика саласындағы өндіріс компанияларының (AREVA/Katko, Schlumberger,...) оқытушылары мен зерттеушілері 15-тен аса модулді ағылышын тілінде жүргізеді. Шақырылған профессорлардың жұмысы серікtes үш университеттің біреуімен қаржыландырылады. Бірінші оку жылындағы үлгерім нәтижесі бойынша үздік студенттер үшінші семестрде Нансиде (Франция) окуға мүмкіндікалады. Оқу ҚР БФМ академиялық мобильділік бағдарламасы бойынша Францияның Қазақстандаға елшілігі бөлөтін және ҚазҰУ және ҚазҰТУ, сонымен қатар Лотарингия университеті жағынан бөлінген степендиямен қаржыландырылады. Оқудың екінші жылы 5 ай көлемінде академиялық оку және міндетті түрде алты айлық профессионалдық немесе зерттеу жұмыстарын жүргізу тәжірибесінен Францияда, Қазақстанда немесе өлемнің кез келген мемлекетінде өте алады. Біздің

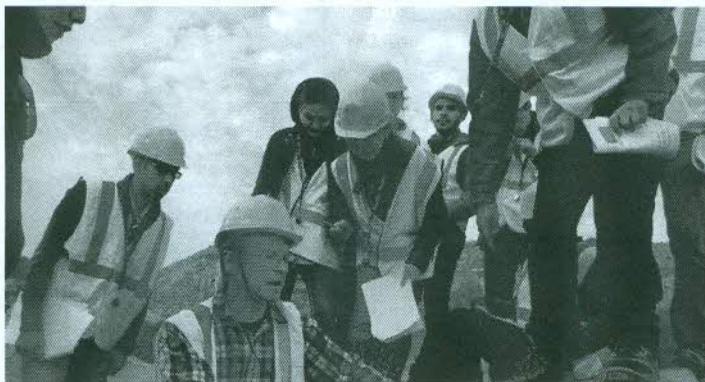


студенттер тәжірибеден тек Франция университеттерінің зертханаларында (Нанси, Орлеан, Тулуз) өткен жоқ, сонымен қатар Areva/Katko (Франция/Казахстан), Wintershall (Кассель, Германия), ПетроКазахстан және т.б. компанияларда өз біліктіліктерін арттырыган.

Қазақ-Француз Гео-энергетика ғылыми орталығы құрылған сәттен бастап 60 тан аса студент қабылданды. Олардың ішінде әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың 14 магистранты және 1 докторантты диссертацияларын қорғап, «Механика», «Информатика» және «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамсыздандыру» мамандықтары бойынша әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіті және Лотарингия университеттерінің қос дипломдарына ие болды.

Орталықта геоэнергоресурстарды алу саласында ғылыми зерттеулер жүргізілетін ғылыми консорциум жұмыс жасайды. Қазіргі уақытта FП33 мен ҚазҰУ-дің негізгі орындаушылары тарапынан Тоталь, Катко және KР БГМ Ғылым Комитетіне ғылыми жобалар ұсынылып отыр.

Орталық серікtes ретінде алға шығатын өндірістік компаниялар үшін ашық. Қазіргі уақытта орталықтың өндірістік серікtestері Катко (Казатомпром, Арева), Тоталь, Шлюмберже, Газ да Франц-Суэц болып табылады. Орталықтың әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дегі материалды-техникалық базасын жетілдіру үшін 100 млн теңгеден жогары сомадағы қаржыға оқу-ғылыми құрылғылары алынған.



Қос дипломды «Геоэнергетика» бағдарламасы бойынша білім алушы магистранттардың геологиялық экспедицияда жүрген кездерінен көріністер, Франция, Нанси, 2012 жыл



МЕНИҢ БОЛАШАҚ МАМАНДЫҒЫМ

2013 жылдан бастап әр жылдың маусым айында Қазақстан-Франция «Гео-Энергетика» тұрмысы орталығы «Катко» компаниясы (бірлескен көсіпорын АРЕВА-Казатомпром) өндіретін Төртқұдық уран кенішіне оқу сапарын үйімдастырады. Жасалынған сапар әл-Фараби атындағы ҚазҰУ және Қ.И. Сәтпаев атындағы ҚазҰТУ қызметкерлерінің жетекшілік етуімен «Subterranean Reservoirs of

Energy» халықаралық магистратура студенттеріне Катко уран кенішінің егжей-төгжейлі жұмысын көруге мүмкіндік береді. Энергия қорын өндіру облысында жас инженерлерді қалыптастыратын «Гео-Энергетика» орталығымен дамып келе жатқан ынтымақтастықты қолдай отырып, Катко осы оқу сапарын өз мойнына алып отыр.



Төртқұдық кен орны, КатКО, Қазақстан, 2013 жыл



«Геоэнергетика» орталығының магистранттары және орталық директоры Пегги Скремин, Қазақстан, 2013 жыл



Үшінші жыл қатарынан Қазақстандағы Франция елшілігі «Гео-Энергетика» орталығымен бірлесе отырып «Франция-Қазақстан бос қызмет орны жәрменекесін» үйымдастырып келеді. Жәрменекеде жиырмада жуық компаниялар ұсынылды, оның ішінде: KATKO, Areva компаниясының филиалы, Danone, Lactalis, l'Oréal, Bureau Veritas, Schlumberger, Schneider Electric, IBC Kazakhstan, LDI Dimotrans Kazakhstan, Eurasian, Franck Provost, Alstom Kazakhstan, La Tartine, UBIFRANCE қасіпорынының ішкі экономикалық қызметтің дамыту жөніндегі Француз Альянсы және Француз Агенттігі Франция мемлекеттік ұжымдарын таныстырыды. «Гео-Энергетика» орталығының тұлектері жәрменекеде ұсынылған компания-

лармен сұхбаттасу барысында белсенділік танытты.

Қазіргі күнде «Гео-Энергетика» орталығының тұлектері доктарантурада өз окуларын сәтті жалғастыруда, сонымен қатар Назарбаев университетінде, Atyrau Petroleum Educational Center және Катко, Шлюмберже өндірістік компанияларының ғылыми орталықтарында зерттеу жұмыстарымен айналысада.

Осылайша, бүгінгі күнде «Гео-Энергетика» орталығы бірегей қосдипломды білім беру жобасы болып табылады. Жобаның аясында жоғарғы білікті мамандарды бірлесіп дайындау және ғылыми зерттеу жобалары жүзеге асырылады.

